

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра словацької філології**



ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан філологічного
факультету

Юрій Бідзіля
«30» червня

Юрій БІДЗІЛЯ
2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

ОК 12. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ПРАКТИКА

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035. Філологія
Предметна спеціальність (Спеціалізація)	035.038. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша-чеська
Освітня програма	Чеська мова та література
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	Українська, чеська

Робоча програма «**Науково-дослідна практика**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **03 Гуманітарні науки** спеціальностей **035. Філологія** предметної спеціальностей (спеціалізації) **035.038 Слов'янські мови та літератури (переклад включно)**, перша-**чеська** освітньої програми «**Чеська мова та література**».

Розробники: Петріца Н.М., доцент, кандидат філологічних наук, доцент кафедри словацької філології
 Юсип-Якимович Ю.В., доцент, кандидат філологічних наук, доцент кафедри словацької філології

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *словацької філології*

протокол № 8 від 27 червня 2025 р.

Завідувач кафедри _____ Наталія ПЕТРИЦА

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету

протокол № 9 від 30 червня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії _____ Галина ШКУРКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 6	Рік підготовки:	
	2	2
Загальна кількість годин – 180	Семестр:	
	1	1
Вид підсумкового контролю: диференційований залік	Індивідуальна робота:	
	120	120
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	60	60

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Науково-дослідна практика студентів є невід'ємною складовою освітньо-професійної програми підготовки магістрів денної і заочної форм навчання.

Метою науково-дослідної практики є набуття студентами професійних навичок і вмінь здійснювати самостійну науково-дослідну діяльність. Вона спрямована на закріплення теоретичних знань, одержаних здобувачами під час навчання, набуття і удосконалення практичних навичок і умінь у процесі професійної діяльності, розвиток у студентів здатності до прийняття рішень у виробничих ситуаціях, оволодіння сучасними методами та формами науково-дослідної діяльності. Виконання магістрантами науково-дослідних завдань у період практики ґрунтується на розумінні загальної логіки дослідницької роботи і застосуванні сучасного інструментарію лінгвістичних та літературознавчих наукових досліджень.

Відповідно до ОПП «Чеська мова та література» проходження практики **«Науково-дослідна практика»** сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких загальних (ЗК) компетентностей спеціальності (ЗК 02, ЗК 03, ЗК 04, ЗК 05, ЗК 07, ЗК 09) та фахових (ФК) компетентностей (ФК 01, ФК 02, ФК 04, ФК 05, ФК 06):

ЗК02 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК03 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК04 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК05 Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК07 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК09 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

ФК01 Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.

ФК02 Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.

ФК04 Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного/ мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК05 Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ФК06 Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами проходження практики **«Науково-дослідна практика»** є опанування таких навчальних дисциплін ОПП «Чеська мова та література»:

ОК 1. Теорія і методологія наукових досліджень

ОК 2. Теорія та історія світового мовознавства

ОК 3. Актуальні проблеми сучасної чеської літератури

ОК 4. Теорія літератури (мовою спеціалізації)

ОК 5. Теоретична граматики чеської мови

ОК 6. Методика викладання чеської мови та літератури у вищій школі.

ОК 7. Актуальні проблеми транслатології
ОК 8 Практичний курс чеської мови (рівень С2)

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до ОПП «**Чеська мова та література**» проходження практики «**Науково-дослідна практика**» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення	ПРН01
Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі	ПРН03
Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації	ПРН06
Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації)	ПРН 10
Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних	ПРН 11
Дотримуватися правил академічної доброчесності	ПРН 12
Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу	ПРН 15
Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.	ПРН 17

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування проходження практики «**Науково-дослідна практика**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Вміти працювати над собою, самовдосконалюватися у професійній сфері, оцінюючи власні навчальні досягнення	01
Вміти застосовувати сучасні інформаційні методики і технології для успішного й ефективного забезпечення якості дослідження з чеського мовознавства та літературознавства	03
Вміти застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови, техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації при підготовці до захисту, а пізніше й самому захисті кваліфікаційної магістерської роботи.	06
Виробити навички збирання й систематизації мовних, літературних, фольклорних фактів; вміти інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів з чеського мовознавства та літературознавства.	10
Уміти здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних	11

методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.	
При написанні кваліфікаційної магістерської роботи та інших видів студентських наукових робіт дотримуватися норм академічної доброчесності	12
Вміти обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу при написанні кваліфікаційної магістерської роботи	15
Вміти складати робочі плани-проспекти наукових робіт, організовувати, здійснювати і презентувати свої дослідження та інноваційні розробки в галузі чеського мовознавства та літературознавства.	17

5. БАЗИ ПРАКТИКИ

Базою для проходження переддипломної практики є кафедра словацької філології, наукова бібліотека УжНУ.

Здобувачі мають можливість завчасно самостійно пропонувати місце проходження науково-дослідної практики. Побажання студента повинно бути обґрунтовано заявою на ім'я завідувача кафедри, до якої додається лист з відповідної установи зі згодою прийняти дану особу для проходження науково-дослідної практики.

Закріплення здобувачів за базою практики та призначення керівників від кафедри оформляється наказом ректора університету.

Розподіл заочників на бази практики оформляється розпорядженням декана.

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ «НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ»

Індивідуальні завдання визначає науковий керівник кваліфікаційної роботи відповідно до тематики дослідження. У процесі виконання індивідуального науково-дослідного завдання студент реалізує такі конкретні дослідницькі вміння: бачення проблем теорії і практики дослідницького процесу; висунення науково обґрунтованих ідей та передбачення можливості їх реалізації; здатність робити оптимальний вибір у спектрі методик дослідницької діяльності.

Навчальна мета індивідуального завдання студента полягає в:

- 1) удосконаленні вмінь і навичок планування, організації та самостійного виконання науково-дослідної роботи;
- 2) оволодінні основами науково-дослідної діяльності (аналіз явищ, висування власної гіпотези, логічність, послідовність та аргументованість її доведення, узагальнення спостережень, формулювання висновків);
- 3) розвитку умінь застосовувати одержані знання під час вирішення конкретних наукових завдань, зокрема, знання основ наукової методології;
- 4) формуванні готовності й здатності студента до самоосвіти та саморозвитку, самостійної дослідницької роботи в майбутній професійній діяльності;
- 5) вмінні добирати матеріал (дидактичний, фактичний), зокрема для проведення дослідження з теми кваліфікаційної роботи, розробка алгоритму виконання дослідження;
- 6) вмінні оформити результати самостійного дослідження згідно з вимогами;
- 7) закріпленні навичок оформлення посилань на джерела інформації та списку використаних джерел відповідно до чинних вимог щодо оформлення наукових праць;

8) вмінні усувати недоліки (невідповідності у змісті, структурі або оформленні науково-дослідної роботи).

Індивідуальна робота здобувача також передбачає набуття фахових компетентностей в неформальній освіті, зокрема через навчання на акредитованих освітніх онлайн-платформах (освітні курси щодо академічної доброчесності, освітніх інструментів критичного мислення тощо); зараховується за наявності сертифіката.

ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ, ЯКУ СТУДЕНТИ ПОВИННІ ЗДАТИ КЕРІВНИКУ ПРАКТИКИ

I. Щоденник практики, заповнений студентом з висновком керівника практики про роботу студента із запропонованою оцінкою.

II. Звіт про проходження науково-дослідної практики, який складається з таких розділів:

1. Тривалість та послідовність проходження практики.
2. Загальна характеристика практики.
3. Опис виконаних робіт. Перелік і коротка анотація зібраного матеріалу.
4. Власні висновки.

III. План-проспект магістерської роботи.

7. ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПЕРІОД ПРОВЕДЕННЯ «ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ»

№ п/п	Вид та зміст роботи	Період виконання завдання
1.	Проведення настановчого інструктажу на факультеті	1 день
2.	Ознайомлення з наявною літературою з необхідної тематики в науковій бібліотеці УжНУ.	I тиждень
3.	Збір, систематизація та аналіз фактичного матеріалу дослідження.	II тиждень
4.	Узагальнення та оформлення результатів наукового дослідження	III тиждень
5.	Підготовка відповідних матеріалів та перевірка їх керівником практики.	IV тиждень
	Загальна тривалість практики	4 тижні

8. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Робота магістрантів під час науково-дослідної практики організується відповідно до логіки роботи над магістерською роботою. Вони працюють з першоджерелами, монографіями, авторефератами і дисертаційними дослідженнями, аналізують результати досліджень, консультуються з науковими керівниками і викладачами кафедри

Керівник практики забезпечує науково-методичне керівництво у процесі проходження практики і контроль за виконанням плану, перевіряє і оцінює кінцеві результати на підставі характеристики і звіту, які представлені студентом після завершення роботи

Підведення підсумків практики здійснюється шляхом індивідуального захисту практики кожним студентом. Захист науково-дослідної практики відбувається перед комісією, яка складається з НПП кафедри, в усній формі. Під час захисту студент розповідає комісії про проходження практики, формулює завдання практики і пояснює їхнє виконання; інтерпретує отримані результати, відстоює обрану ним методику виконання завдань. Презентує план-проспект кваліфікаційної роботи.

За результатами захисту виставляють диференційовану оцінку, яку заносять до залікової відомості і залікової книжки студента за підписом керівника практики від кафедри.

Основні етапи практики

1. Початковий етап. Організація діяльності практиканта

Організація та проведення настановної наради з питань практики. Ознайомлення зі змістом та завданням практики, здійснення розподілу часу. Складання індивідуального плану на період проходження науково-дослідної практики.

2. Основний етап. Науково-дослідна робота.

Складання бібліографії джерел з теми магістерської роботи. Збір, систематизація та аналіз фактичного матеріалу дослідження. Вибір методів проведення наукових досліджень.

Обґрунтування методів дослідження Узагальнення та оформлення результатів наукового дослідження. Написання оглядового реферату з теоретичної частини магістерської роботи;

3. Завершальний етап практики.

Підготовка звіту про проходження науково-дослідної практики. Презентація результатів науково-дослідної роботи. Презентація плану-проспекту кваліфікаційної роботи.

9. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ПРАКТИКИ, ДОПУСКУ ДО ЗАХИСТУ ПРАКТИКИ

Звітними документами щодо проходження студентом науково-дослідної практики є такі документи:

- щоденник науково-дослідної практики;
- звіт про науково-дослідну практику.
- план-проспект магістерської роботи.

1) Оформлення щоденника

Щоденник – основний документ студента під час проходження практики.

Основні вимоги до записів у щоденнику:

- записи треба робити щоденно на основі виконаної роботи згідно з програмою проходження практики;
- записи мають бути лаконічними, але передавати основний зміст програми практики;
- записи мають відображати практичну діяльність, яку проводить студент під час практики, вказується опрацьована наукова література, збір, систематизація та аналіз фактичного матеріалу дослідження, вибір наукових прийомів та методів дослідження тощо;

Студент зобов'язаний подавати щоденник на перегляд керівнику практики, який робить письмові зауваження, додаткові завдання й підписує записи, зроблені студентом. Після закінчення практики щоденник разом зі звітом має бути переглянутий керівниками практики, які складають відгуки й підписують їх. Оформлений щоденник разом зі звітом

студент повинен здати на кафедру у встановлені строки. У разі відсутності чи наявності незаповненого щоденника практика студентів не зараховується.

2) Оформлення звіту науково-дослідної практики.

На основі записів у щоденнику, а також накопичених у процесі практики матеріалів студент складає письмовий звіт про виконання програми практики.

Звіт складається з таких частин: титульний аркуш, зміст, вступ, основна частина, висновки. У вступі студенту необхідно: визначити мету та завдання проходження практики, дати коротку характеристику об'єкта дослідження. Основна частина. В основній частині звіту студент повинен описати виконану ним роботу, описати збір та аналіз матеріалу, вибір прийомів і методів дослідження. Укладену бібліографію для магістерської роботи. Висновки.

3) Розпрацьований план-проспект магістерської роботи.

Порядок допуску звіту до захисту практики

Студент допускається до захисту практики, якщо здав звіт, щоденник та план-проспект магістерської роботи.

10. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Диференційований залік з практики приймається у формі звітної конференції комісією викладачів кафедри.

Процес оцінювання знань студентів передбачає:

- перевірку керівниками практики звіту з практики та написання відгуку;
- захист звіту студентом перед комісією.

Під час захисту оцінюються:

- повнота виконання програми практики та індивідуального завдання;
- відповіді студента на поставлені запитання.:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	зараховано
74-81	C	добре	зараховано
64-73	D	задовільно	зараховано
60-63	E		зараховано
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів за виконання програми практики та захист звітів:

№ п/п	Вид роботи	Бали
1.	щоденник науково-дослідної практики	20
2.	звіт про проходження практики	5
3.	план-проспект магістерської роботи	50
4.	Захист матеріалів практики	30
5.	Навчання на освітніх онлайн-платформах (за наявності сертифіката)	5
		100

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Методичні рекомендації щодо написання, оформлення та захисту кваліфікаційних робіт за другим (магістерським) рівнем вищої освіти для здобувачів вищої освіти спеціальності 035.Філологія, спеціалізацій 035.036. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), першасловацьката 035. 038. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша-чеська. Укладачі: Петріца Н. М, Юсип-Якимович Ю.В., Буднікова Л.Т. Ужгород, 2023, 50 с.

Допоміжна

1. Клименюк О.В. Виклад та оформлення результатів наукового дослідження: авторський підручник. Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2017. 398 с.
2. Клименюк О.В. Технологія наукового дослідження : авторський підручник. Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2017. 308 с.
3. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень:[навчальний посібник]. К.: Кондор, 2019.192 с.
4. Літнарів Р.М., Кубай О.В. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання / МЕНУ ім. С. Дем'янчука. Рівне : Вид-во МЕНУ ім. С. Дем'янчука, 2020. 44 с
5. Мартинюк А.П. Основи наукових досліджень у лінгвістиці : навчально-методичний посібник. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017. 40 с.
6. Навчально- й науково-дослідна робота студентів-філологів (реферат, курсова, випускна робота з української мови та методики її навчання) : навчально-методичний посібник для студентів. М.І. Пентилук, І.В. Гайдаєнко, Т.Г. Окунович та ін. К.: Ленвіт, 2015. 120 с
7. Основні вимоги до підготовки та написання навчально-наукових і кваліфікаційних робіт (для студентів-філологів) : методична розробка. КНУ ім. Т. Шевченка, Ін-т філології ; кер. проекту Г.Ф. Семенюк. К. : КНУ ім. Т. Шевченка, 2016. 82 с.
8. Пилипчук М.І., Григор'єв А.С., Шостак В.В. Основи наукових досліджень: підручник. К.: Знання, 2017. 270 с.
9. Філіпченко А.С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій: посібник. К.: Академвидав, 2014. 208 с.

Інформаційні ресурси

1. Bibliografie české lingvistiky / [Електронний ресурс] / Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky. – Режим доступу: <https://bibliografie.ujc.cas.cz/search->

form

2. Český národní korpus [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.korpus.cz/>
3. Dotazy z jazykové poradny [Електронний ресурс] / Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky. – Режим доступу: <https://dotazy.ujc.cas.cz/>
4. Elektronické slovníky a zdroje [Електронний ресурс] / Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky. – Режим доступу: <http://www.ujc.cas.cz/elektronicke-slovniky-a-zdroje/>
5. Internetová jazyková příručka [Електронний ресурс] / Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky. – Режим доступу: <http://prirucka.ujc.cas.cz/>
6. Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ujc.avcr.cz/>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Прізвище

ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Прізвище

ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Прізвище

ініціали)